

(mehi 5, naisi 2), kokku 2750 (mehi 1826, naisi 1924). Viies vallas kokku: eestikeelseid 12 824 (m. 6307, naisi 6517), venekeelseid 2817 (mehi 1340, naisi 1477), saksakeelseid 3 (m. 1, n. 2), muukeelseid 21 (mehi 14, naisi 7); kõik kokku 15 665 (mehi 7662, naisi 8003). Laius-Tähkvere vald vt. Laiuse kihelk. **Rahvalugemise järele** (28. XII. 1922. a.): Avinurme vallas 4718 (mehi 2335, naisi 2383), Kasepää vallas 3013 (mehi 1447, naisi 1566), Lohusuu vallas 2178 (mehi 1053, naisi 1125), Roela vallas 1992 (mehi 919, naisi 1073), Torma vallas 3512 (mehi 1676, naisi 1836), kokku 15 413 (mehi 7430, naisi 7983). **Ela n i k k u d e t i h e d u s** (aluseks rahvalugemise andmed): $26.8 \text{ mk}^2 : 1$, või metsad ja kõlbmata maad maha arvatud — $43.0 \text{ km}^2 : 1$. **Külasid 72:** **Avinurme vallas:** Adraku, Linna-Nõmme, Teadusaare, Piils, Ranna-Piils, Vadi, Rehesaare, Tammisaare, Kärasi, Laekonnu, Laekonnusaare, Lilastvere, Ulvi, Tõnusaare, Kõrvemetsa, Kodasaare, Jõemetsa, Kõrve, Ulvi-Metsaru, Ulvi-Kõrve, **Torma vallas:** Rääbise, Väägu, Torma, Liikatku, Tealamaa, Mõistu, Sätsuvere, Iravere, Lullikatku, Söödi, Soomla, Naiduvere, Rausi, Rassiku, Võtikvere, Kõnnu, Nõmme, Võidivere; **Kasepää vallas:** Raja, Kükita, Tiheda, Kasepää; **Lohusuu vallas:** Sidani, Lageda, Raadna, Lohusuu, Ülejõe-Lohusuu, Tammispää, Nina, Tiirikoja, Kalma, Viisjärve, Separa, Karusoo, Vilusi; **Roela vallas:** Sirguvere, Aruküla, Jaski, Tuulavere, Tarakvere, Jõemetsa ja Pallastvere; **Laius-Tähkvere vallas:** Toreda, Lissi, Koimula, Ookatku, Sadala, Aosilla, Kilbavere, Altveski, Kivioja, Oti. **Mõisaid 11** (neist peamõisaid 8, karjamõisaid 3): Kõnnu, Rääbise, Roela (Levala krjm.), Tarakvere (Raja krjm.), Tõikvere, Torma (Lilastvere krjm.), Vaiatu ja Torma kirikumõisa. Rääbise ms kuulub kiriklikult Laiuse kihelkonda, kuid et vald Torma kihelkonnas, siis võetud siin arvustikku. Mõisaist plaanistatud 7 (Kõnnu, Rääbise, Roela, Levala, Tarakvere, Raja ja Vaiatu) 181 krundiks, millest antud välja normaalitudena põlise tarvitamise õigusega ja ajutise rendilepingu põhjal 148, tööstuslisile ettevõtteile 2, omavalits. asutustele ja seltsidele 6, ametnikele 15, juurdelõikeina 9, tagavaramaaks 1. **Talusid 1915**, neist kuni 1 ha:ni 251, 1—15 ha:ni 1001, 15—60 ha:ni 579, 60—250 ha:ni 83, üle 250 ha:ni 1. Taludest ostetud 1630, renditud 285. Maast on põllu- ja aiamaad 10 770.4 ha (18.7%), heinamaad 13 576.1 ha (23.6%), karjamaad 11 465.7 ha (20.0%), metsa 18 238.1 ha (31.9%), kõlbmatut maad 3296.5 ha (5.8%), s. o. 100 inimese kohta põldu ja aiamaad 70 ha, heinamaad 88 ha, karjamaad 74 ha, metsa 118 ha, kõlbmatut maad 21 ha. Talumaad on 28 890.0 ha, riigimetsi 14 579.3 ha, riigimaad (end. mõisamaad) 13 487.5 ha, kirikumaad 390.0 ha. **Külvipind** (1920. a., sulgudes 1916. a.): talirukist 1294.4 ha:lt (1753.5 ha:lt), talinisu 37.6 ha:lt (67.7 ha:lt), suvinisu 71.7 ha:lt (232.1 ha:lt), opra 1088.5 ha:lt (1540.2 ha:lt), kaera 1586.9 ha:lt (2575.8 ha:lt), segavilja 88.8 ha:lt (257.2 ha:lt), herneid, ube, läätsi 17.8 ha:lt (11.8 ha:lt), kartuleid 574.4 ha:lt (806.2 ha:lt), linu, kanepit 308.8 ha:lt (480.9 ha:lt), tatraig 2.4 ha:lt (4.2 ha:lt), loomatoigu-juurikaid 6.1 ha:lt (71.2 ha:lt), põlluheina 1175.4 ha:lt, 1651.2 ha:lt. Seega tuli 100 inimese